

- ista lex in usufructu, lib. 3. fori. Covarruv. lib. 3. variar. cap. 11. n. 4. Matienço in l. 7. tit. 11. gl. 1. ex n. 30. usque ad n. 35. & ibidem Azevedius num. 13. lib. 5. novae recopilationis. Joan. Gutierrez practicar. lib. 2. q. 146.
- 19 qui dicunt, idem procedere in venditione usus, vel
- 20 habitationis: & reddunt rationem, quoniam retractus jure sanguinis locum non habet nisi in rebus immobilibus, ut probat Matienço *diel. gloss. 1. nu. 1.* per illam legem, in quantum dicit, *Heredad de patrimonio*: At superiora jura incorporalia sunt, atque ideo non sunt proprie mobilia: nec immobilia, sed neutrum aliquid per se existens, ut sunt cetera jura, ut probat Tirauellus *ubi supra*, num. 58. & ceteri *supra* relati sequuntur: sicque in hoc casu cessat ratio *prædict. l. Regie*: & quod usufructus verè inter immobilia non computetur, plene fundant Tirauellus, Matienço, & Joannes Gutierrez *ubi supra*, & in terminis tradunt Alexander in *conf. 52. num. 2. lib. 1. Corneus in conf. 147. colum. 4. lib. 4.*
- 23 Secundò constituendum est, similiter non esse locum retractui usufructus, si dominus directus seu proprietarius fundi vendiderit usufructuario proprietatem; & consequenter quòd tali casu consanguineus, vel socius non possit retrahere totam rem, vel fundum venditum, sed tantum nudam, & solam proprietatem, & usufructus remanere debeat usufructuario emptori, sicut antea erat, nec in eo sit locus retractui. Id cui amplius non insistentium duxi, sciens potius, consultoque
- 24 prætermittere volui, propterea quòd hujus quæstionis dubitandi rationes, atque præfatæ resolutionis concludentes etiam rationes eleganter considerant, & post longam disputationem sic in effectu resolvunt Tirauellus *de retractu lignagier*, §. 1. d. gloss. 7. ex nu. 62. cum *legq.* Anton. Gomez. in l. 70. Tauri, n. 34. per tot. latissime Joannes de Matienço in d. l. 7. tit. 11. gloss. 1. ex n. 35. usque ad n. 47. lib. 5. novae recopilationis, & ibid.
- 25 n. 44. explicat textum; qui videbatur in contrarium urgere in l. si tibi, ff. quibus modis usufructus amittatur,
- 26 & n. 46. respondet ad textum in l. is cuius seruo, ff. de legatis 2. atque eleganter explicat eum.
- 27 Tertio constituendum est, dubium esse, an retractus ratione communionis locum habeat in usufructu communi vendito? Et partem affirmativam, ut scilicet parte usufructus communis vendita, confors, vel socius in usufructu possit partem venditam retrahere, tenuit Gregorius Lopez in l. 55. tit. 5. part. 5. gl. 2. col. 1. ad medium, & defendit Joan. de Matienço in l. 13. tit. 13. gl. 3. n. 3. per totum, lib. 5. novae recopilationis: sequitur Joannes Gutierrez *practicar. lib. 2. qu. 165. num. 1. in vers. qua*
- 28 *ratione, & in finalibus verbis*: & si Authores idem probant in usu communi alicujus fundi vendito, & in habitatione domus, vel alia servitute communi, aut alio jure quocunque vendito. Idem etiam firmant in actione personali, quam plures habent ad fundum. Denique & in rebus mobilibus, ut scilicet retractus ratione communionis locum habeat pro rebus mobilibus alienatis, sicut pro immobilibus: quod absque dubio procedere dixit Alborno *lib. 3. del arte de los contratos, tit. 3. del retrato, fol. 120. col. 4. vers. la segunda quem refert*, &
- 31 hanc partem securè probat Joan. Gutierrez d. qu. 365. per totam, ubi adversus hanc resolutionem optimè expendit l. 74. Tauri, eidemque & verè & eleganter satisfacit. Deinde opponit quòd in superiori casu, hoc
- 32 est, cum usufructus venditur, retractus ratione sanguinis locum non habet, qui, ut dictum est, pro rebus immobilibus dumtaxat datur: & optimè etiam, atque concludenter satisfacit, & constituit differentiam quoad propositum casum inter hos duos retractus ratione sanguinis, & ratione communionis, ut ibidem videri poterit: & per Matiençum in d. l. 13. tit. 11. gl. 3. num. 3. lib. 5. novae recopilationis.
- 33 Quarto constituendum est, dubium esse, an proprietarius possit retrahere usufructum venditum rationes communionis? Et in hoc casu nullo modo locum esse

se retractui, existimarunt Anton. Gomez. in l. 70. Tauri n. 33. Joan. de Matienço in l. 13. tit. 11. gl. 3. n. 14. & 15. lib. 5. novae recopilationis. Horum sententia (quæ à nemine hucusque improbat, nec majori disputatione explanatur) duplicem patitur difficultatem. Prima consistit in eo, quòd præfati Authores uno dumtaxat, eoque falso quidem fundamento moti fuerint: dicunt enim, ideo retractui locum non esse in proposita specie, quoniam usufructus alienari non potest; & si de facto alienatus sit per usufructuarium, statim ipso jure amittitur, & cum proprietate consolidatur, ex communis sententiæ opinione, quæ ipsi decipiuntur: verumenimverò cum jure ipso, & absque timore amissionis, vel alterius pœnæ possit usufructus alienari, ut *supra*, hoc eodem lib. cap. 69. concludenter probavimus, constat manifestè, deficientè prædicta ratione, quæ principaliter prædicti moventur, facilè præfatam opinionem convinci, aut non omnino securam esse, si non aliis fundamentis comprobari possit.

Secunda difficultas oritur ex verbis l. 74. Tauri, quæ hodie est l. 13. tit. 11. lib. 5. novae recopilationis, dum dicitur: *Preferase en l. dicho retrato el señor del directo dominio, y el superficiario, y el que tiene parte en ella, al pariente mas propinquo.* At proprietarius directum dominium habet rei, cujus usufructus venditus est: partem etiam hoc est proprietatem, cujus usufructus penes alium existit; ergo videtur, quòd cæteris aliis præferendus sit in retractu.

Hoc tamen difficultati non erit multum difficile satisfacere, si advertamus ad unicum verbum, quod in proposito scripsit Anton. Gomez. *ubi supra*, nu. 33. in *versic. imò etiam*, & plenius explicemus illud: Nam postquam dixerat locum non esse retractui in prædicto casu, quia usufructus vendi non potest, dicit statim, quòd etiam aliquo casu ex juris dispositione posset usufructus vendi, non posset proprietarius eum retrahere, quia inter eos nulla est societas, nulla communio: quod tamen nec jure, nec autoritate probavit. Sed probatur evidenter, primò ex his, quæ antea scripserat *ibid. n. 32.* Secundò, quia licet proprietarius directum dominium habeat rei, cujus usufructus venditur, aut proprietatis dominus sit, tamen in usufructu vendito nullam partem obtinet; quippe cum usufructuarii jus diversum, & distinctum sit à proprietate ipsa, à qua multis modis separationem recipit usufructus, sic ut res separata, aut diversa censeatur, §. 1. *Institut. de usufructu. l. rellè dicimus, ff. de verbor. significatione.* Deinde & tertio, quia verba d. l. Regie ibi: *Con el que tiene parte en ella, porque era comun*, non conveniunt proprietario, cui usufructus nullo modo communis est, ut de se patet aperte, & clarè colligitur ex his, quæ annotavit Matienço in d. l. 13. gl. 1. n. 1. & *seqq.* Ex quibus & dicendis etiam *infra, observat. 5.* destruit omnino Cavalcani, & Carocii resolutio, de qua egimus *supra*, nu. 3. cum nullibi in jure tale privilegium concessum fuerit proprietario, ut in locatione usufructus ipse requiri, aut præferri debeat aliis conducere volentibus; superiora potius repugnent, nec inter prædictos aliqua connexitas, aut communio detur, ut Cavalcanus existimavit, & de jure communi refragentur aperte nonnulla, quæ consideravimus *supra* num. 5.

Quintò & ultimò constituendum est, usufructuarium ratione communionis non posse retrahere proprietatem fundi à domino venditam: quoniam licet ejus fundi usufructum obtineat; tamen non dicitur partem rei obtinere. Quod per textum in d. l. rellè dicimus, ff. de verbor. significat. & alia multa jura, sic in terminis asserunt Anton. Gomez. in l. 70. Tauri, nu. 32. Cremenfis *singul. 57. Avendañus responso 12. n. 7. & responso 23. in fine.* Joan. de Matienço in d. l. 13. tit. 11. gl. 3. n. 11. & 12. lib. 5. novae recopilationis. Joan. Gutierrez *practicar. lib. 2. quæst. 166. num. 2.*

Nec obstat in contrarium text. in l. 4. ff. de usufructu, ubi probatur, quòd usufructus in multis casibus pars

dominii est; unde videtur quòd in prædicto casu locus esse deberet retractui. Nam rejecta solutione Antonii Gomezii *ubi supra*, n. 32. in *vers. nec oblat*, quam probavit Matienço *ubi supra*, n. 12. sed improbavimus *supra*, cap. 32. quòd egimus de intellectu d. l. rellè dicimus; responderi debet juxta ea, quæ ibidem diximus *diel. cap. 32.* quòd usufructus est pars domini, non regulariter, sed in aliquibus casibus, ut dixit Glossa *ibi*. Multa enim usufructuario conceduntur, quæ non nisi vero domino competunt; facultas autem, aut jus retrahendi non continetur in dictis casibus, nec usufructuario conceditur aliquo jure, sicuti alia conceduntur, propter quæ prædicta similitudo consideratur; ac ne eudem præfata facultas eidem fructuario competere potest, ob rationem prædictam, & verba d. l. Regie 13. tit. 21. lib. 5. novae recopilationis, quæ nullum jus usufructuario tribuunt, quatenus scribitur ibi: *Y el que tiene parte en ella.* Idque propter verba præcedentia, *porque era comun.* Quia usufructus in proprietate alienata nullam partem habet, nec ratione usufructus partem habere censetur, ut *supra* dicebamus. Quia revera distincta res est, usufructus ab ipsa proprietate alienata, & de per se consistit, nec inter proprietatem, & usufructum societas aliqua, vel communio datur, ut sentiunt prædicti Authores, & numeris præcedentibus dicebamus.

40 Ex his inferitur, Borgnini Cavalcani resolutionem in hac materia periculose esse, ac falsam quidem, nec jure probatam: is enim de usufructu mulieri relicto, n. 173. fol. 366. existimavit, proprietarium volentem alienare, proprietatem potius usufructuario, quam alteri alienare debere. Primò, quoniam dubium hoc de jure communi decum non est, nec etiam de jure Regio, nec tale quid in favorem usufructuarii inductum, ut utrumque firmavit Anton. Gomezius in l. 70. Tauri, n. 32. in

41 *princip. & verè* usufructuario oblat quamplurima, quæ *num. præcedentibus* adnotavimus. Deinde & secundò, quoniam prædictus Author citat in eam sententiã Baldum in l. ad probationem, in fine C. de locato & conducto.

42 Quo loco Baldus nihil in proposito dicit, sed movet quæstionem, utrum conductio valeat, si usufructuarium conducit à proprietario ignoranter; & respondet quòd non, quia conducit rem suam, id est, commoda sua, ut

43 latius *ibi*: citat etiam Bartol. in l. cotem sero, §. 1. per illum textum ff. de publicanis & vestigialibus, ubi etiam Bartolus nihil de usufructuario scribit, solum dicit, quòd mandat habens speciale, non potest ab uno possessore rem auferre, & alteri dare, offerente ipso tantum, quantum secundus: quòd latius declarat Cumanus in *conf. 5. & in conf. 21.* Inde ex doctrina Bartoli inferunt nonnulli, emphyteutam præferri aliis emptoribus, si dominus vendit, quos refert Boerius *decis. 107. n. 1.* Contrà tamen, dominum directum volentem vendere jus suum directum, non teneri denuntiare emphyteutæ, nec ipsum emphyteutam aliis præferendum, cum Speculatore, Saliceto, & aliis optimè probat Jason in l. ultim. n. 17. & *tribus seqq. C. de jure emphyteutico, & in puncto juris sic in effectu concludit, & alios in idem refert Boerius diel. decis. 107. n. 4.* Dicit tamen quòd ex quadam urbanitate, potius debet dimittere primo conductori, vel emphyteutæ, quam novo pro eadem Pensione, aliter fieret sibi injuria. Verum hæc urbanitas ad juris necessitatem trahenda non est, nec aliàs tollatur alicui ut rem suam pro arbitrio suo vendere possit, contra textum in l. dudum, C. de contrahenda emptione, & in l. ne cui, C. de locato, & alia, quæ in proposito considerat Sarmientus (sed Jasonem loco relato *supra*, non citat) *selectar. interpret. lib. 3. cap. 7. n. 2.* ubi constanter asserit, Emphyteusim finitam, non teneri renovare dominum consanguineis emphyteutæ, sed cui velit, dare posse, ut sibi retinere si velit; improbatque, ac meritò quidem, alios contra tenentes, & nu. 3. respondet ad textum in l. congruit, C. de locatione prædiorum civilium, lib. 11. Qui superioribus omnibus repugnare videtur, sed revera speciale, aut singulare jus con-

tinet, ut *ibi* probatur per eundem Authorem, & vide *infra, ad finem lib. in annotat.* Denique citat Cavalcanus Alexandrum, & Tirauellum: qui tamen in locis relatis ab eo nihil dicunt, quòd proprietario, aut emptori proprietatis oblatere possit. Poterit ergo proprietarius, ac pro arbitrio suo proprietatem vendere, cui voluerit, ex *diel. l. dudum*, & superioribus resolutionibus precedentibus in emphyteuta, qui majus, & fortius jus habet in re emphyteutica, quam usufructuarium in re fructuaria, ut probavimus *supra, hoc eod. lib. cap. 49. num. 17. per totum.* Et de his hæctenus.

CAPUT LXXV.

Usufructu finito, an, & qualiter nudæ proprietatis dominus incipiat plenam in re habere potestatem? ubi explicatur textus in §. finitur, ad finem, *Institut. de usufructu.* Proprietatem distingui per nudam, & plenam, probatur: Dominium utrum sit idem quòd proprietas, & unicum tantum, vel duplex, directum, & utile, accuratè, & distinctè tractatur: Ac demum infinitis aliorum sententiis congestis in unum, & confutatis, res ista melius, quam hæctenus declaratur.

SUMMARIUM.

- 1 Proprietatem distingui per plenam, & nudam, ut scilicet proprietas plena dicatur, si cum omni rei utilitate penes nos sit, si verò usufructu detracto, nuda, hoc est, quando alius habet usufructum.
- 2 In re corporali, ex sententia Castrensis, est dare nudam proprietatem; & est dare usufructum formalem, item proprietatem plenam, scilicet junctam cum usufructu causali.
- 3 Proprietatis, & domini, ex sententia Berengarii, differentia una relata; & ibid. Pinelli resolutio adducta.
- 4 Proprietatis verò plenam proprietatem demonstrari, & sic comprehendere etiam jus utilitatem quoque fructuum continens.
- 5 Proprietas latissime capitur, & potest comprehendere possessionem, usufructum, rem ipsam, & res incorporales.
- 6 Proprietatis verbo in dubio, nudam tantum proprietatem sine usufructu significari, ex sententia quorundam, quæ hoc numero improbat.
- 7 Et in contrarium rationes, ac etiam jura nonnulla ponderata.
- 8 Hormanolii Decii ad nonnullas leges interpretatio improbat.
- 9 Verbum simpliciter prolatum in potentiori significato accipiendum.
- 10 Inter dominium, & proprietatem quid intersit ex sententia Parladorii?
- 11 Quæ nova non est, ut ipse dicit, nec vera, atque hoc num. noviter improbat ab Authore.
- 12 Parladorii ad nonnullas leges interpretatio subtiliter, & verè convicta per Authorem.
- 13 Recentiorum opinio (quæ probatur à Parladorio) rejecta, & communis sententia probata per Authorem.
- 14 Dominium quid sit: ubi etiam Parladorii fundamentum retorquetur contra eundem.
- 15 Antonii de Quasada distinctio circa dubium propositum *supra*, num. 10. improbat.
- 16 Proprietas an sit idem quòd dominium, an diversum, sive quid proprietas, quid etiam dominium: & multis num. *seqq.*
- 17 In dubio superiori, adeo diversas esse, & contrarias Scribentium sententias, ut finitis libris attentè præ-

- lectis, & saepe revolutis, vix certa resolutio tradi possit.
- 18 Proprietatem, & dominium idem esse, ex sententia quorundam.
- 19 Ac pro illis quamplurima jura inducta.
- 20 Ponderata etiam verba l. 27. tit. 2. partit. 3.
- 21 Stultos esse, ex sententia Cujacii inquirentes, quid inter dominium, & proprietatem intersit, nec ullam aliam differentiam esse ex eodem Authore, quam quod latius pateat dominii, quam proprietatis nomen.
- 22 Proprietatem, & dominium diversa esse ex sententia aliorum, & pro illis nonnulla jura adducta.
- 23 Berengarii ad nonnullas leges Pandectarum interpretationem generaliter non posse omnibus adaptari, nec convenire verbis d. l. 27. tit. 2. part. 3.
- 24 Dominium aliud directum, aliud utile, ex sententia communi, quae ab Authore probatur.
- 25 Pro sententia communi Petri Gregorii locus adductus.
- 26 Dominium unicum tantum, idque directum, ex sententia quorundam, contra Commune.
- 27 Quae disputationis gratia defendi potest, quamvis de rigore à Communi recedendum non sit.
- 28 L. possessores, C. de fundis patrimonialibus, lib. 1. explicatur.
- 29 L. si domus, §. final. ff. de legat. 1. declaratur.
- 30 L. 1. §. qui in perpetuum, ff. si ager vectigalis, inllecta.
- 31 D. Joann. de Leon. laudatus per Authorem.
- 32 Dominium, & proprietatem qualiter differant, ex sententia communi.
- 33 Quae hoc numero improbat, inquiriturque dominii appellatione, de quo dominio intelligere debeamus: & Costalii sententia novè convincitur.
- 34 In superiori dubio, diversas, & contrarias sententias cumulatè remissivè.
- 35 Proprietatem, & dominium idem non esse, sed diversa ex sententia Authoris, cum relatis supra n. 22.
- 36 In re, quae omnino est nostra, duo sunt quae habemus, dominium scilicet, & possessio: dominium jus illud significat, quo rem facimus nostram, nobisque propriam; possessio in occupatione, & detentione rei spectatur; illud verò in jure, quod habemus de ipsa, ut volumus, liberè disponendi.
- 37 Proprietatem, & dominium qualiter distinguantur, sive qualiter se habeant, ex sententia Authoris, quae Saliceti, ac aliorum auctoritate fulcitur.
- 38 Fabri doctrina contra Jasonis institutum probata.
- 39 L. proprietatis, C. de probationibus, verus sensus traditus.
- 40 L. si procurator, 13. ff. de acquirendo rerum dominio, explicata.
- 41 Proprietatem, & dominium sapissime in jure pro eodem ponuntur, & ratio vera redditur.
- 42 Dominii nomen cum simpliciter ponitur, habita relatione ad personam, cui directum dominium competere non potest, qualiter accipiat.
- 43 Ususfructus, & possessionis, servitutis etiam, & usus dominium dici.

Pro absoluta, atque distincta hujus Capitis explicatione, constituendum erit in primis, quod attinet ad primum dubium, apertè decisum per Justinianum in §. finitur, in finalibus verbis, Instituit. de usufructu, quatenus scriptum reliquit in hunc modum: Cum autem finitus fuerit, totus usufructus, revertitur scilicet ad proprietatem: & ex eo tempore nuda proprietatis dominus incipit plenam in re habere potestatem. Ex quibus verbis, & verbis textus in §. 1. ejusdem tit. cum aliis juriis referendis infra, manifestè deducitur, proprietatem distingui per plenam, & nudam: ut scilicet proprietatem plena dicatur, si cum omni rei utilitate penes nos sit; si vero usufructu detracto, nuda, hoc est, si alius habet usufructum: quod etiam probatur per textum in l. si ita stipulatus

fuevo, §. Titius, ff. verbor. oblig. l. si dominus, ff. de usufructu, l. femina, §. illud, C. de secundis nuptiis, l. si alii, ff. de usufructu legato, l. Sempronius 26. eod. tit. l. cum in fundo, ff. de jure dotium, ibi: Plenam proprietatem. Per quae jura sic observant Glos. Bartol. Salicetus, Baldus, Alexander, & alii DD. communiter in dictis juriis, Castrenf. in d. l. proprietatis, in princ. C. de probat. dum dicit, quòd in re corporali est dare nudam proprietatem; & est dare usufructum formalem, item proprietatem plenam, scilicet junctam cum usufructu causali: & esse veram, & communem resolutionem, constat ex Ricciardo ad Rubricam, Instituit. de usufructu, n. 165. & 166. & ultra relatos ab eo, idem proficitur Ripa in l. naturaliter, §. nihil commune, nu. 9. ff. de acquirenda possessione, ubi Corrafius n. 7. interpret. 2. Marianus Socinus n. 19. Claudius Marmerius n. 6. Hormanoctius Decius nu. 5. & Berengarius 3. praefatione, n. 1. vers. Tertia differentia. Qui inde inferit, in hoc differre proprietatem à dominio; Dominium enim non recipit hanc distinctionem, ut unum sit plenum, & alterum nudum, sed ubique dominium datur, ibi plenum dominium denotatur, nam qui totius fundi dominus est, plenum dominium habet, si verò solam proprietatem habet, plenum est etiam proprietatis dominium, ut in d. l. si dominus: ff. de usufructu, & l. fructus, ff. de rei vindicatione, ubi Jureconsultus, cum, qui nudam tantum proprietatem habet, dominum appellat. Denique eum, qui solum usufructum obtinet, usufructus dominium obtinere dicit textus in l. qui usufructum, 3. ff. si usufructus petatur. Quia talia jura habens, de his rebus liberè disponere potest, secundum naturam rei, ut est de mente Castrensis in d. l. proprietatis. Negari tamen non potest, quia plus significetur ex verbis pleni dominii, quam ex dominio simpliciter prolato, ut superioribus minimè relatis, advertit expressim Arias Pinellus 2. part. l. 1. C. de bonis mat. n. 3. in vers. & sic resolvo. Qui etiam in dominio videtur admittere distinctionem, quam Berengarius rejicit: sed ejus nullam mentionem facit, ut plenum dominium intelligatur, quando concurrat usufructus cum proprietate, seu quando usufructus non separatur à proprietate.

Præterea, & secundo inferri potest, Fabrum in dict. §. nihil commune, n. 11. rectè docuisse, Proprietatis verbo simpliciter prolato plenam proprietatem demonstrari; & sic comprehendit etiam jus illud utilitatem quoque fructuum continens: quem sequitur Berengarius ubi supra, dict. vers. Tertia differentia, & veriorum opinionem existimat Joan. Corrafius in d. §. nihil commune, n. 7. Marianus Socinus n. 18. Chassaneus in consuetudinibus Burgundiae, rubric. 1. des justices, §. 2. glossa, ou territoire. Bolognetus, etiam in eod. §. nihil commune, 2. part. n. 13. Ubi contra nonnullos constanter asserit, quòd proprietatem latissimè capitur, & potest comprehendere possessionem, usufructum, rem ipsam, & res incorporales, ut ibi probat. Inde, & consequenter inferitur, deceptos alios, qui auctoritate, & sententia glossæ in l. si procurator, ff. de acquirendo rerum dominio, existimarunt, Proprietatis verbo, in dubio, nudam tantum proprietatem sine usufructu significari: quam opinionem relatis aliis, veriorum credit Hormanoctius Decius in d. §. nihil commune, n. 5. Sed falsò quidem; primò, quia usufructum divelli, separarique à proprietate, sapissime jura dicunt, ut in l. usufructus plurib. §. de usufructu, & in l. idem, 1. & 2. ff. de usufructu accrescendo: quod ostendit manifestè, usufructum in proprietate fuisse, argumento l. decem, ff. de verbor. obligat. Nam aliàs si Proprietatis nomine, nuda tantum proprietatem demonstraretur, proprietatem cum adjuncto nudam otiosè exprimerent Jureconsulti: quo argumento elegantè utebatur Corrafius ubi supra, n. 8. & ultra eum adduci possunt in eam sententiam nonnulla velut expressa jura textus in §. 1. Instituit. de usufructu, dum dicit Justinianus, quòd usufructus à proprietate separationem recipit, ergo cum illa erat conjunctus, & in fine, dum

dum dicit quòd ne in universum inutiles essent proprietates, semper abscedente usufructu, placuit certis modis extingui usufructum, & ad proprietatem reverti: ergo cum illa aliquando fuit, nam aliàs non revertetur, & in l. fundus, 4. ff. si usufructus petatur, ibi: Dixi interim cum proprietate usufructum esse, l. si tibi, ff. quibus modis usufructus amittatur, & in pluribus aliis locis, in quibus verbum proprietatem significat plenam proprietatem cum usufructu, nisi sit adjunctum nuda, vel aliter in contrarium constare possit, ut colligitur ex l. permisceri, ff. de acquirenda possessione, l. procuratorem, C. eodem tit. §. non solum, Instituit. per quas personas nobis acquiruntur: quorum juriis difficultate oppressus Hormanoctius Decius in d. §. nihil commune, respondet n. 5. id procedere de lata significatione: Quae solutio violat manifestè verum sensum, & proprietatem verborum, quae in dictis juriis continentur, atque apertè denotat Proprietatis verbum de sui propria significatione denotare plenum, & directum dominium, etiam cum usufructu, ut expressim advertit Marianus Socinus in eodem §. nihil commune, n. 19. & facile funderetur; nam in l. si procurator rem, ff. de acquirendo rerum dominio, frustra subderetur, & proprietatem, cum jam illa nuda esset inclusa in verbo dominium, quòd juxta glossam ibi, & praefatam opinionis Authores, pro pleno dominio capitur. Denique, quia verbum simpliciter prolato, in potentiori significato accipiendum, ut dicit textus in l. 1. §. qui in perpetuum, ff. si ager vectigalis, l. 2. §. biduum, ff. quando appellandum sit, l. si duo patroni, §. 1. ff. de jurejurando, cum his, quae in proposito scribunt Tiraquellus de retractu conventionali, §. 2. gloss. 1. & unica, n. 8. Joan. Cephalus in conf. 35. n. 34. lib. 1. & in conf. 218. n. 30. lib. 2. Antonius Galeatus Malvassia in conf. 98. n. 17. vol. 1. Joannes Franciscus de Ponte in conf. 30. n. 42. Ergo Proprietatis verbum absque adjuncto nuda prolato, in potentiori significatione accipiendum erit, ut sic plenam proprietatem significet, nisi aliter exprimat.

Tertiò & principaliter inferitur, ex praedictis etiam convinci nonnulla, quae ommissis aliorum sententiarum, ut ipse dicit, non veris, tanquam nova tradit Joan. Parladorius rerum quotidianarum lib. 1. cap. 4. per tot. quo quidem loco invenio quamplurima, aut minus bene resoluta, aut quae juris rationem maturè cogitanti, non omnino placere poterunt. Primò enim movet dubium, quid inter dominium, & proprietatem intersit: & dicit quòd aliorum sententiarum rejectis, ut sua fert opinio, eorum nominum ea est verissima differentia, quòd dominium est jus ferè semper cum usufructu conjunctum; proprietatem verò è contrà est jus ab usufructu sejunctum, & separatam: quae doctrina, ut ex superioribus constat, nec nova est, ut ipse dicit; procedit potius ex sententia glossæ in d. l. si procurator, cum Authoribus supra citatis, nec etiam vera, ut num. precedent. probavimus: quippe cum proprietatem possit esse, & saepe esse desinat, quòd usufructus penes alium sit, possit potius verum dominium rei absque usufructu considerari, ex dictis supra.

Secundò dicit nullum negotium facere sibi textum in l. usufructu, ff. soluto matrimonio, & in l. si cum testamento, §. si fundum, ff. de exceptione rei judicata: item nec alia jura similia, in quibus adhuc proprietatem appellatur, postquam usufructus consolidatus est. Nam secundum eum, illud sit habita relatione ad tempus praeteritum; id tamen, ut vides, evidenter repugnat eorum juriis verbis, quae adduximus supra nu. 7. nec verum est, nudam enim proprietatem usufructu carentem, plenam vero proprietatem usufructum habentem passim Jurisconsulti, ac Imperatores dicunt, ut constat ex juriis relatis supra, n. 4. & seq. l. si alii, ff. de usufructu legato, §. 1. Instituit. de usufructu, ubi dicitur, quòd usufructus à proprietate separationem recipit; at si proprietatem esset jus tantum, ut Parladorius asserit, ab usufructu sejun-

tum, & separatam, malè diceret Justinianus, quòd à proprietate separari potest id quod cum ea non esset conjunctum: Nec verba illa, sicuti nec verba textus in d. §. finitur, ad finem, intelligi possunt prolata, habita relatione ad tempus praeteritum: nam in dict. §. 1. non dicitur, quòd usufructus separatam est, aut non habetur respectus ad tempus per quod extitit separatam, sed demonstrat Imperator, potentiam, & habilitatem quam habet usufructus existens cum proprietate, ut possit multis modis ab ipsa proprietate separari, & in dicto §. finitur, dicitur expressim, quòd usufructus finitus revertitur ad proprietatem, ex quo magis praesens effectus consideratur quam ad tempus praeteritum relatio sit, ut de se constat apertè: praeterea, & non eundo per alias ambages, usufructum, simul cum proprietate, etiam nunquam separatam usufructum, nec postea consolidato, clarè probat textus in l. si ita stipulatus, 126. §. 1. ff. de verbor. obligat. in illis verbis: Et minus est in eo usufructu quem per se quis promisit, quam in eo qui proprietatem comittatur. Ubi expressè denotat, usufructum semper comitari plenam proprietatem, ut latius probavimus supra, hoc eodem libro cap. 1. per totum.

Tertiò inferit ipse Parladorius, meritiò à Recentioribus explodi veterem illam sententiam, quae distinguunt inter usufructum causalem, & formalem: nam juxta sententiam ejus, cum proprietatem sit jus ab usufructu separatam; consequenter apparet, usufructum esse jus à proprietate sejunctum. Huic resolutioni obstant quamplurima, quae latissimè annotavimus supra, hoc eodem lib. cap. 1. per totum, ubi praefatam Commune melius quam hactenus defensionem reliquimus, & contrarium Recentiorum opinionem minus veram probavimus. Deinde fundamentum Parladorii per quam falsum esse, ex dictis supra patet evidenter; nam cum proprietatem plenam usufructus comitetur, ac cum illa resideat, rectè à Doctoribus usufructus causalis nuncupatur communiter, nec illatio praedicta juris ratione subsistit.

Quartò denique & ultimò Parladorius eodem cap. 4. in princ. nu. 2. dominium esse jus cum usufructu conjunctum; proprietatem verò esse jus ab usufructu separatam, ea demtaxat fundat ratione, quòd scripserit Bartolus in l. si quis vi, §. differentia, n. 4. ff. de acquirenda possessione, dominium esse jus de re corporali liberè disponendi, nisi lex prohibeat: & Bartoli doctrinam sequuntur communiter Doctores ibi, Jason in dicta l. naturaliter, §. nihil commune, n. 11. & ibidem Rubeus num. 88. & Berengarius num. 42. Salicetus in l. traditionibus, num. 4. C. de pactis, & Alciatus ibi, num. 24. Pinellus 2. part. l. 1. C. de bonis maternis, nu. 1. ubi refert Duarenum, & Connamum idem tenentes. Decius in conf. 558. num. 5. Cephalus in conf. 35. nu. 42. lib. 1. Jacobus Menochius in conf. 381. num. 4. lib. 4. & in conf. 492. nu. 12. lib. 5. Petrus Ricciardus ad rubricam, Instituit. de usufructu, n. 149. & cum Baldo, Soto, Antonio Gomezio, Antonio Gabriele, & Mascardo, probavit novissimè Antonius Pichardus in rubrica, Instituit. de rerum divisione, num. 5. ubi adducit nonnulla jura atque expendit l. 1. tit. 28. part. 3. quae Bartoli definitionem confirmat. Verum hoc fundamentum nihil in proposito urgere, in contrarium potius retorqueri posse ex eo manifestè constabit, quò militat etiam, ubi solam proprietatem sine usufructu quis habet; tunc enim dicitur etiam plenum habere proprietatis dominium, ut possit ad libitum de proprietate ipsa disponere: quod expressim, & magistraliter docuit Castrensis in d. l. proprietatis, nu. 2. C. de probationibus, & sequitur Berengarius in d. §. nihil commune, 3. praefatione, nu. 1. vers. Tertia differentia. Nec sequitur, dominium esse jus cum usufructu conjunctum ex definitione dominii supra relata, quoniam ea militat etiam ubi quis non habet plenum dominium, quia usufructus penes alium existit, ut pangit Pinellus 2. part. dicta leg. 1. C. de bonis maternis, num. 3.